

Grundbøger for historieløse – og alle andre

Af Ole Pedersen, op@dts.dk

Husk historien: To nye bøger udgivet af Told- og Skattehistorisk Selskab er landet på bordet. Begge væsentlige bidrag til told- og skattehistorien – og især Told- og Skattehistorisk Leksikon er et imponerende værk, der burde finde sin plads mange steder rundt omkring i Skatteforvaltningen.

En imponerende bedrift

Femten år har værket været undervejs. Fra den første tanke om en ordbog over told- og skatteudtryk blev præsenteret for værkets forfatter af Gunnar Jakobsen fra Told- og Skattehistorisk Selskab – til i dag, hvor Claus Rafners Told- og Skattehistorisk Leksikon nu kan finde sin plads på reolen som et selvstændigt supplement til Selskabets "Dansk Toldhistorie" og "Dansk Skattehistorie".

Og resultatet er mildest talt imponerende. Over lige godt 700 sider føres man igennem opslagsord, der beskriver "told, skatter, afgifter og gebyrer i Danmark fra middelalder til nutid", som også er værkets undertitel. Her samles hele den spraglede buket af ting og gerninger, der undervejs har været gjort til genstand for opkrævning af bidrag til samfundets drift og opretholdelse – om det så var til konge og kirke i middelalderen eller nutidens velfærdssamfund. Og det virker nærmest til, at ikke engang fantasien undervejs har sat grænser for, hvad der kunne fortoldes, beskattes, afgiftsbelægges eller blive gebyrbelagt.

Ved siden af opslagsord over de forskellige indkomstarter, er den administration, der gennem tiderne har opkrævet indtægterne, også beskrevet – helt op til korte opslag om Skatteforvaltningens syv styrelser.

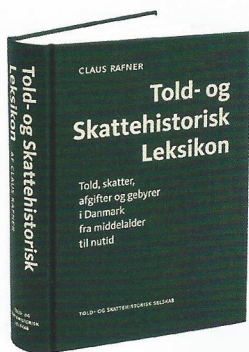
Imponerende er det ikke mindre, at det er en enkelt forfatters værk – historikeren Claus Rafner – og at han formår at omsætte kilderne til opslag, der kort og godt giver besked om ofte komplicerede forhold. Udgivelsen tjener Selskabet og alle involverede – ingen nævnt ingen glemt – en stor hæder. Det er ganske enkelt en bedrift – ikke mindst i en tid, hvor få forlag tør binde an med en fysisk bogudgivelse af den karakter, fordi mantraet i dag er netbaserede løsninger. Værket – og den store viden, der er samlet i spalterne – har i den grad også en berettigelse i nutidens Skatteforvaltning. Ja, det burde stå på mange kontorer rundt omkring i forvaltningen – og i et langt større omfang end det, de 300 eksemplarer, der er trykt af værket, gør muligt.

Claus Rafner: Told- og Skattehistorisk Leksikon
718 sider

Told- og Skattehistorisk Selskab 2025

Pris: 398 kr. + forsendelse

Bestilles ved mail til zise@outlook.dk

Årbog i fin balance

"Zise 2024" – sjette årgang af told- og skattehistorisk årbog – er også på gaden og udsendt til medlemmerne af Told- og Skattehistorisk selskab.

Med den seneste årgang har Zise for alvor fundet en balance i både omfang og indhold. Med artikler om emner, der relaterer sig til Øresundstolden, grænsegendarmerne og erindringer fra medarbejdere forvaltningen, er formen stort set den samme som før, men i år er erindringsartiklerne fra medarbejdere, der primært har beskæftiget sig med skatteopgaver.

Ballet åbnes vanen tro med en artikel fra Øresundstoldens spændende og farverige epoke – endnu en gang med den vidende og vel-skrivende Mogens Jensen som formidler. Dernæst to mindre artikler med udgangspunkt i Grænsegendarmeriet af henholdsvis Svend Paludan-Müller og Hans Schultz Hansen, inden erindringsartiklerne tager over. Først Ole Porsbo, der beretter om sin tid ved de kommunale skatteforvaltninger og siden i ankesøjlen i staten, dernæst et længere bidrag fra Anders Müller, der med statslig baggrund lægger hovedvægten på beskrivelse af sit arbejde med ejendomsvurdering og herunder også de internationale relationer, det førte til.

Man savner dog lidt illustrationer i de to erindringsartikler – ikke mindst at få "sat ansigt på" de to forfattere. I Ole Porsbos bidrag er der ikke en eneste illustration – i Anders Müllers kun fem egentlige illustrationer udover nogle tabeller fordelt over de 85 sider.

En kritisk gennemlæsning af især Anders Müllers bidrag ville nok også have fanget, at han gør Kristian Jensen til skatteminister i 2016 – og endda "var meget imponeret over skatteministerens meget store kendskab til den nye ejendomsvurdering". Både årstal og beskrivelse passer noget bedre på Karsten Lauritzen... Men det er småting, og Zise 2024 kan varmt anbefales. Det samme kan i øvrigt et medlemskab af Told- og Skattehistorisk Selskab, hvis man ikke allerede er det – og så vil årbogen for 2025 endda være gratis.

Henrik Gjode Nielsen, Red.: Zise 2024

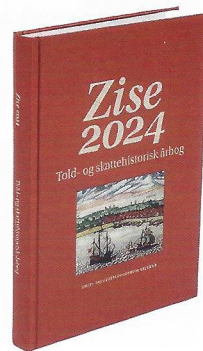
256 sider, illustreret

Told- og Skattehistorisk Selskab 2024

Gratis for medlemmer af Selskabet mod

et årligt kontingent på 120 kr.

Se mere på zise.dk

DANSK TOLD & SKAT

MEDLEMSBLAD FOR DANSK TOLD & SKATTEFORBUND

JUNI 2025